

אולימפיאדת הלשון העברית החמישית

של החוג ללשון העברית ולבלשנות שמית

תשפ"ו

שאלון שלב א'

כיתות ז'-ט'

שם פרטי ומשפחה: _____ מספר זהות: _____

ביתה: _____ בית ספר: _____

האולימפיאדה מתקיימת בחסות חברת פיינל וחברת צ'ק פוינט

ובחסות מרכז קורת לציוויליזציה יהודית

שאלות חימום (חטיבה)

1. לאחותי נולד נכד. כיצד אכנה את התינוק?

- א. דודן
- ב. נכדן
- ג. ריבע
- ד. חימש

ה. האקדמיה ללשון העברית לא קבעה מונח לקשר המשפחתי הזה.

2. מגילת אסתר נפתחת בתיאור מלכותו של המלך אחשוורוש:

" וַיְהִי בַיּוֹם אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ הוּא אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ הַמֶּלֶךְ מֵהַדּוֹ וְעַד-כּוּשׁ שֶׁבַע וְעֶשְׂרִים וּמָאָה מְדִינָה".

לפי פסוק זה, על כמה מדינות מלך אחשוורוש?

- א. 721 ב. 712 ג. 271 ד. 127 ה. 720100

3. לפניכם **דוגמה** לשתי הגדרות הרומזות לצמד מילים המורכבות מאותן אותיות בסדר שונה:

- חיבור כתוב בדפים כרוכים יחד: **ספר**
- מתנה הניתנת על זכייה בתחרות: **פרס**

מצאו את צמד המילים הבא:

- מראה דמיוני שאדם רואה בשנתו: _____
- ריקוד: _____

4. המורה ביקשה מתלמידי הכיתה להתחלק לקבוצות של ארבעה תלמידים לפי השמות שלהם. **נועם שמעון, נדיב אבידן ורואי אור** באותה קבוצה. מי יכול להצטרף אליהם?

- א. ניר רונן
- ב. מור מרום
- ג. דניאל דן
- ד. אסף סופר

שאלון שלב א' לכיתות ז'-ט'

1. אם יובל מצטיינת במעמיתים, כדאי שהיא...

- א. תירשם לחוג היאבקות מקצועי במרכז הקהילתי.
- ב. תצטרף למגמת תיאטרון בבית הספר שלה.
- ג. תשתתף באליפות העולם בדיבייט לבתי ספר.
- ד. תכין סרטוני הדרכה בנושא פתרון בעיות במתמטיקה.
- ה. תכתוב כתבה לעיתון בית הספר על טורניר הכדורגל העירוני.

2. גלילאו גליליי היה גם מתמטיקאי, גם אסטרונום, גם ממציא וגם פיזיקאי.

על אדם כזה אומרים שהוא:

- א. איש חידות
- ב. חדל אישים
- ג. איש דברים
- ד. איש רעים
- ה. איש אשכולות

3. בתאונת "פגע וברח" הפוגע בורח מהמקום בלי לעזור לנפגע.

מהי ההגייה הנכונה של הצירוף?

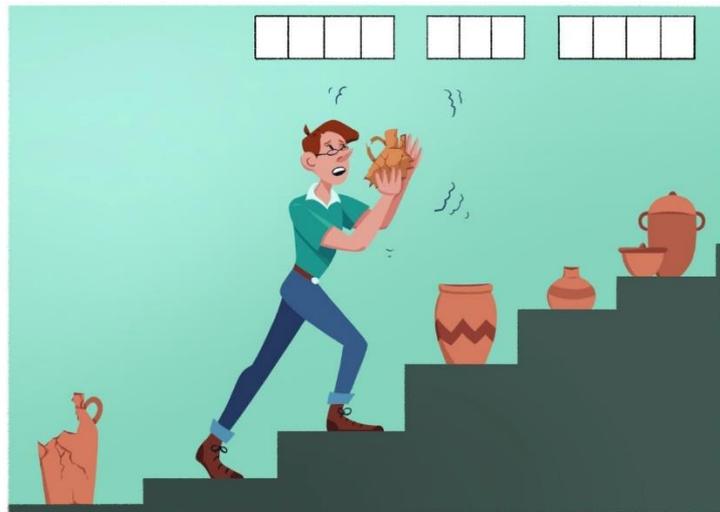
- א. פָּגַע וּבָרַח
- ב. פָּגַע וּבְרַח
- ג. פָּגַע וּבִרַח
- ד. פָּגַע וּבְרָח

4. מקורו של הפועל 'לפרגן' ושל שם הפעולה 'פרגון' הוא ביידיש, במילה פארגינען (ההגייה: פֶּרְגִּינֶן). לאורך השנים היו ניסיונות להציע חלופות עבריות למילה, ואחת ההצעות הייתה הפועל **לְרַתּוֹת**, שמקורו בלשון חז"ל. עומרי זכה במקום הראשון בתחרות השחייה, ואחותו ליה שמחה בשבילו והחמיאה לו על הישגיו. מה אפשר לומר שליה עשתה?

- א. היא רתָה לו.
- ב. היא רתָּא לו.
- ג. היא רתָתָה לו.
- ד. היא רתָתָה לו.

5. איזה ביטוי מסתתר באיור?

התשובה מורכבת משלוש מילים. _____

6. לאן הסוסים והפרות הולכים כשהם רוצים לשתות?

- א. אל האָבוּס
- ב. אל השֶקֶת
- ג. אל המֶסְפּוּא
- ד. אל האַסְפֶּסֶת

7. לפניכם הגדרה מתוך תשבץ היגיון. פתרון ההגדרה הוא שם של בעל חיים המורכב

משתי מילים (המילה הראשונה – 3 אותיות, המילה השנייה – 4 אותיות).

ההגדרה: **ספינת המדבר של מלך ישראל.**

מי אני? _____

8. רבות ממילות היחס בעברית התגלגלו משמות עצם. ארבע ממילות היחס שלפניכם נגזרו מתחום משמעות משותף (שדה סמנטי). איזו מילת יחס יוצאת דופן?

א. לְפִי

ב. לְפָנַי

ג. בְּשִׁבִּיל

ד. לְיָד

ה. בְּעֵקְבוֹת

נמקו את תשובתכם.

9. לפניכם חמישה ביטויים מקראיים. באיזה ביטוי תפקיד הה"א המודגשת יוצא דופן?

א. הַרְצַחְתָּ וְגַם יָרַשְׁתָּ

ב. הַזִּזְרָעִים בְּדַמְעָה בְּרָנָה יִקְצְרוּ

ג. הַשְּׁמֵר אָחִי אָנֹכִי

ד. הַכְּצַעְקָתָהּ

ה. הַגַּם שְׂאוֹל בְּנִבְיָאִים

נמקו את תשובתכם.

10. בעברית החדשה המילה **חם** (אבי הבעל או האישה) נוטה כמו המילה **אח**. דמיון בנטייה מתקיים גם בצורות הנקבה של שתי המילים. לפי מידע זה, מהו המשפט הנכון?

א. שתי אחיותיי הצעירות כבר נשואות, ולשמחתן, תְּמִיֹּתֵיהֶן נחמדות וחמות. לעומת זאת אחי הגדול טוען שחָמוֹ איש חם מזג.

ב. שתי אחיותיי הצעירות כבר נשואות, ולשמחתן, תְּמִיֹּתֵיהֶן נחמדות וחמות. לעומת זאת אחי הגדול טוען שחָמִיו איש חם מזג.

ג. שתי אחיותיי הצעירות כבר נשואות, ולשמחתן, תְּמִיֹּתֵיהֶן נחמדות וחמות. לעומת זאת אחי הגדול טוען שחָמִיו איש חם מזג.

ד. שתי אחיותיי הצעירות כבר נשואות, ולשמחתן, תְּמִיֹּתֵיהֶן נחמדות וחמות. לעומת זאת אחי הגדול טוען שחָמוֹ איש חם מזג.

11. במיאנמר, מדינה בדרום־מזרח אסיה, נהוגה שיטת מתן שמות שונה מאוד מזו המוכרת במערב. לפניכם רשימת שמות הילדים באחד העמים החיים במיאנמר, ולצידם תאריכי הלידה שלהם (כולם נולדו בחודש יולי 2024):

1 ביולי (יום שני)	kāu mya'
4 ביולי	pā we
6 ביולי	thōu ũ
11 ביולי	pyesōu āu
13 ביולי	the' āu
15 ביולי	khĩ le nwe
22 ביולי	keđi thũ
25 ביולי	phōu nāi thũ
27 ביולי	tĩ mǎu la'

לפניכם שמות של ארבעה ילדים נוספים שנולדו בחודש יולי 2024. התאימו לכל שם את תאריך הלידה הנכון מבין האפשרויות האלה: **20.07, 18.07, 16.07, 08.07**.

_____ – **phyuphyu wĩ** _____ – **tĩ za mo**
 _____ – **susu wĩ** _____ – **khāi mĩ thũ**

12. איתמר הזמין כרטיס טיסה לחו"ל, אך פרטי הטיסה מוצפנים בצופן החלפה. בצופן החלפה כל אות מוחלפת באות אחרת בחוקיות קבועה. אין הבדל בין אות סופית לאות רגילה. לפניכם כרטיס הטיסה של איתמר (כל המילים המוצפנות הן בעברית):

	קופצא פצאם		
ש: חר טיצי ר: יודרנתם	זש מתנאב: טצחשו פיח ש: חר טיצי		
זבח ברצצם רשפנא: 19:00			
זבו: A5	פצאם: AB 1234	קצאט: 20B	חטוצק: 08 צנתץ 2026

פענחו את הצופן וגלו:

- א. באיזה חודש איתמר צפוי לטוס? _____
- ב. לאן הוא מתכנן לטוס? _____
- ג. מה שם חברת התעופה? _____